

Materiały i Dokumenty BSE nr 290
(IP-91 P)

Laura Carrasco Macía

Ustawy o informacji, polityka dostępu do informacji rządowych oraz projekty rozwiązań w tej dziedzinie w państwach członkowskich Unii Europejskiej

Referat przygotowany na seminarium: *Efektywność i przejrzystość administracji państwowej oraz prawa obywateli do informacji w Europejskim Instytucie Administracji Publicznej (EIPA)*, w Maastricht, 29-30 Maja 2000 r.

(Tłumaczenie wykonano za zgodą wydawcy)

Informacje zamieszczone w tabelach zaczerpnięte zostały z Zielonej Księgi Komisji Europejskiej poświęconej Informacji o Sektorze Publicznym w Społeczeństwie Informacyjnym (COM (1998)589 final) oraz z Analizy Porównawczej Ustawodawstwa Państw Członkowskich Dotyczącej Dostępu do Dokumentów, opracowanej przez Sekretariat Generalny Komisji Europejskiej w styczniu 2000 r. Informacje zawarte w tych dokumentach zaktualizowano uwzględniając zmiany w ustawodawstwie. Ze względu na trudności językowe dane dotyczące Danii i Grecji nie zostały.¹

Państwo członkowskie	Konstytucja	Ustawy regulujące dostęp do informacji	Inne instrumenty Prawne	Nowe inicjatywy ustawodawcze
Austria	Konstytucja Austrii Art. 20.		Ogólne prawo dostępu do informacji, zagwarantowane w Konstytucji precyzują ustawy federalne oraz ustawy krajów związkowych.	
Belgia	Konstytucja Belgii Art. 32.		Ustawa nr 94-1724 z 11.04.1994 r. o jawności administracji - ustawa federalna (<i>Loi No. 94-1724 (11.04.1994) relative à la Publicité de l'Administration</i>), <i>Decreet Betreffende de Openbaarheid van Bestuur</i> , dekret zawierający przepisy dotyczące administracji na szczeblach regionu i gminy.	
Dania		Ustawa nr 572 z 10.12.1985 r. o dostępie do dokumentów admini-		

¹ Do tekstu tłumaczenia wprowadzono kilka uzupełnień. W szczególności włączono fragment poświęcony Ustawie o dostępie do akt i o tajemnicy, uchwalonej w Brandenburgii posiłkując się artykułem Alexandra Dixona pt. *Das Brandenburgische Akteneinsichts- und Informationszugangsgesetz*. Nowo wprowadzone fragmenty zaznaczono < ... > [przytłum.].

		stracji publicznej		
Finlandia	Konstytucja Finlandii Rozdz. 2, Art. 12.	Ustawa o jawności działania rządu		
Francja		Ustawa nr 78-753 z 17 lipca 1978 r. o zastosowaniu różnych środków w celu poprawy stosunków między administracją a obywatelami oraz przepisy różne o charakterze administracyjnym, socjalnym i fiskalnym (<i>Loi No. 78-753 du 17 juillet 1978 portant diverses mesures d'amélioration des relations entre l'administration et le public et diverses dispositions d'ordre administratif, social et fiscal</i>) zmieniona przez Ustawę nr 79-583 z 11 stycznia 1979 r. o motywach aktów administracyjnych oraz poprawy stosunków między administracją a obywatelami (<i>Loi No. 79-583 du 11 janvier 1979 relative à la motivation des actes administratifs et à l'amélioration des relations et le public</i>). Ustawa nr 78-17 z 6 stycznia 1978 r. dotycząca informatyki, kartotek i praw z nimi związanych. (<i>Loi No. 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés.</i>)		
Niemcy			Nie ma ustawy regulującej generalnie dostęp do informacji. Istnieją ustawowe regulacje dostępu do szczególnych typów informacji w różnych dziedzinach.	Projekt ustawy o wolnym dostępie do informacji (<i>Informationsfreiheitsgesetz</i>)
Grecja		Ustawa nr 1599/1968		
Irlandia		Ustawa o wolności informacji z 1997 r.		
Włochy			Ustawa nr 241 z 07.08.1990 r. o dostępie do dokumentów administracyjnych (<i>Nuove norme in materia di procedimento amministrativo e diritto di accesso ai documenti amministrativi</i>) Ustawa nr 142 z 08.06.1990 r. (dotyczy władz samorządowych szczebla lokalnego).	

Luksemburg			Nie ma ustawy regulującej generalnie dostęp do informacji. Niektóre normy dotyczące tego zagadnienia zawiera Ustawa z 01.12.1978 r. o postępowaniu administracyjnym.	Projekt Karty użytkownika informacji (<i>Charte des Usagers</i>)
Holandia		Ustawa o publicznym dostępie do informacji rządowej (<i>Wet Openbaarheid van Bestuur</i>) z 31.10.1991 r.		
Portugalia	Konstytucja Portugalii, Artykuły 35, 37, 48, 268.	Ustawa nr 65/93 z 26 sierpnia 1993 r. (częściowo zmieniona ustawą nr 8/95 z 29 marca 1995 r.)		
Hiszpania	Konstytucja Hiszpanii, Art. 105, Akapit b).		Ustawa nr 30 /1992 o zasadach działania administracji publicznej (<i>Ley 30/92, de 26 de noviembre de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común</i>)	
Szwecja	Konstytucja Szwecji, Akt o Formie Rządu, (Rozdział 2), Podstawowe Prawa i Wolności (Art. 1)		Inne akty konstytucyjne: - Akt o Wolności Druku - Fundamentalne Prawo o Wolności Słowa; inne ustawy: Ustawa o Tajemnicy	
Zjednoczone Królestwo			Kodeks praktyki z 1994 r., nie będący ustawą.	Projekt ustawy o wolności informacji

Państwo członkowskie	Przepisy regulujące prawo dostępu do dokumentów
Austria	<p>Konstytucja Austrii (Art. 20, Akapit 4) gwarantuje generalne prawo dostępu do informacji: organy administracji mają obowiązek udostępniać informacje zgodnie ze swymi kompetencjami. Jedyne ograniczenie polega na obowiązku zachowania przez urzędników tajemnicy, w celu ochrony określonych prawem interesów. Konstytucja odsyła do szczegółowych regulacji prawa federalnego (<i>Bund</i>) oraz krajów związkowych. (<i>Land</i>).</p>
Belgia	<p>Konstytucji Belgii (Art. 32) zapewnia ogólny dostęp do dokumentów administracyjnych, o ile prawo federalne lub danego kraju związkowego nie stanowi inaczej. Proponowana modyfikacja tego artykułu ma służyć ugruntowaniu zasady jawności procesu decyzyjnego.</p> <p>Loi No. 94-1724 (11.04.1994) relative à la Publicité de l'Administration reguluje dostęp do dokumentów oficjalnych na szczeblu federacji. Ustawa ta reguluje generalnie prawo dostępu do dokumentów publicznych. Istnieją trzy rodzaje wyłączeń. Do pierwszej kategorii wyłączeń należą sytuacje, w których władze odmawiają zgody na udostępnienie dokumentów, wówczas gdy argumenty przemawiające za ochroną określonego interesu są silniejsze, niż argumenty na rzecz jawności (gdy np. przeważają względy bezpieczeństwa publicznego, dobro stosunków międzynarodowych, itd.) Drugi rodzaj wyłączeń obejmuje sytuacje, w których władze odmawiają prawa dostępu do dokumentów, gdyż ujawnienie informacji mogłoby godzić w dobro podlegające ochronie (życie prywatne, tajemnicę chronioną prawem, tajność obrad rządu). Trzeci rodzaj wyłączeń dotyczy sytuacji, w których władze odmawiają wglądu do dokumentów, gdy na przykład, są one niekompletne, lub gdy sam wniosek o ich udostępnienie jest niezgodny z ustawą nr 78-753 z 17 lipca 1978 r. o zastosowaniu różnych środków w celu poprawy stosunków między administracją a obywatelami oraz przepisy różne o charakterze administracyjnym, socjalnym i fiskalnym, zmienione przez Ustawę nr 79-583 z 11 stycznia 1979 r. w sprawie motywów aktów administracyjnych oraz poprawy stosunków między administracją a obywatelami.</p> <p>Decreet Betreffende de Openbaarheid van Bestuur z 18 maja 1999 r. odnosi się do regionów i wspólnot. Dekret ten reguluje dostęp do dokumentów publicznych. W myśl dekretu, administracja publiczna musi zapewnić dostęp do dokumentów publicznych oraz wyjaśnić obywatelom ich znaczenie, jeśli jest to niezbędne. Władze mogą nie zezwolić na udostępnienie dokumentów, gdyby miało to naruszyć interes publiczny: finansowy lub handlowy interes państwa; wywoływało zagrożenie porządku i bezpieczeństwa publicznego, naruszałoby dobro stosunków międzynarodowych, interes władz regionalnych, gminnych lub federalnych, gdyby naruszało tajemnicę przemysłową lub handlową. Władze mogą również odmówić dostępu do dokumentów dotyczących postępowania karnego, jeśli zawierają informacje o życiu prywatnym osób trzecich albo treści o charakterze poufnym. Władze mogą również nie zezwolić na udostępnienie dokumentów o charakterze przygotowawczym, do czasu podjęcia decyzji przez odnośne władze. Władze mogą nie zezwolić na udostępnienie dokumentów niekompletnych, lub takich, których udostępnienie w oczywisty sposób godziłoby w istniejący porządek prawny.</p>
Dania	<p>Ustawa nr 572 z 19.12.1985 r. o dostępie do dokumentów administracji publicznej, z poprawkami wprowadzonymi na mocy uchwał nr 347/91 i nr 504/93, reguluje ogólne zasady dostępu do dokumentów publicznych. Prawo dostępu nie dotyczy dokumentów wewnętrznych organów władzy, do których należą dokumenty sporządzone na użytek własny tych organów, korespondencja między jednostkami tej samej instytucji publicznej, itp.), dokumenty, których forma nie jest ostateczna (np. gdy dokument nie zawiera ostatecznej decyzji organu, lub jego ogólnych wytycznych do dalszego działania, itp.) Prawo swobodnego dostępu nie dotyczy również innych kategorii dokumentów (np. zapisów posiedzeń rządu, wymiany pism między ministerstwami dotyczących regulacji prawnych, itp.).</p> <p>Jednakże w obu wyżej wymienionych przypadkach organ rządu może ujawnić dokumenty, jeśli informacje zawarte w dokumentach są pod względem rzeczowym tak ważne, że przemawia to za ich udostępnieniem. Prawo swobodnego dostępu do informacji nie odnosi się do sfery życia prywatnego, informacji technicznych lub handlowych, informacji mających istotne znaczenie dla sytuacji ekonomicznej osób i firm. Prawo swobodnego dostępu nie ma również zastosowania do spraw związanych ze zwalczaniem przestępstw kryminalnych. Z drugiej strony, prawo swobodnego dostępu do informacji</p>

	<p>podlega ograniczeniu, gdy tego wymaga bezpieczeństwo państwa lub dobro finansów publicznych. Władze mogą w tych przypadkach ograniczyć dostęp do informacji, aby dobro objęte ochroną nie zostało narażone na poważne ryzyko.</p>
Finlandia	<p>Konstytucja Finlandii (Rozdział 2, Art. 12) daje prawo dostępu do informacji, stanowi generalną zasadę dostępności dokumentów oraz zapisów, którymi dysponują organy władzy, jeśli tylko szczególne przepisy nie ograniczają ich jawności.</p> <p>Ustawa o jawności działania rządu, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2000 r., deklaruje generalne prawo dostępu do dokumentów oficjalnych w sektorze publicznym. Dokumentami oficjalnymi są dokumenty będące w posiadaniu organów rządu, w tym dokumenty otrzymane przez organ rządowy, dokumenty przygotowane przez organ rządowy w celu ich przekazania innemu organowi rządowemu (niektóre dokumenty mniejszej wagi, dotyczące wewnętrznych aspektów działalności organu rządowego nie wchodzą w zakres działania ustawy). Ogólną zasadą działania jest jawność, w związku z czym dokumenty oficjalne traktuje się jako należące do sfery publicznej, jeśli tylko szczególne regulacje nie stanowią inaczej. Dokumenty oficjalne mogą mieć charakter tajny, jeśli specyfikuje to ustawa, przy czym podstawowe przepisy dotyczące zachowania tajemnicy zawiera sama Ustawa o jawności działania rządu.</p> <p>O tajności decyduje konieczność ochrony interesu publicznego lub prywatnego, zatem w większości przypadków organ władzy może wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentów, jeśli tylko ujawnienie informacji zawartych w dokumencie nie narusza interesu podlegającego ochronie. Może ona dotyczyć stosunków międzynarodowych; prewencji kryminalnej i ścigania; bezpieczeństwa oraz zapobieganie kataklizmom; bezpieczeństwa państwa i obronności; polityki dochodowej, finansowej, monetarnej i walutowej; stabilności i funkcjonowania rynków finansowych i kapitałowych; ochrony gatunków zagrożonych wyginieciem; efektywności organów nadzoru i kontroli; bezpieczeństwa informacji poufnych; interesu sektora publicznego; prywatnego interesów ekonomicznych, interesów związanych z pracami badawczo-rozwojowymi oraz edukacją; bezpieczeństwa osób ubiegających się o azyl, ochrony prywatności. Prawo dostępu do dokumentów jest prawem podstawowym, co nakłada na władze obowiązek zapewnienia warunków realizacji tego prawa poprzez dostarczanie obywatelom informacji i ułatwień w korzystaniu z dokumentów.</p>
Francja	<p>Obowiązuje ogólny przepis zapewniający dostęp do dokumentów administracyjnych (Loi No. 78-753 du 17 juillet 1978 portant diverses mesures d'amélioration des relations entre l'administration et le public et diverses dispositions d'ordre administratif, social et fiscal, zmieniony przez ustawę Loi No. 79-583 du 11 janvier 1979 relative à la motivation des actes administratifs et à l'amélioration des relations et le public). Prawo rozróżnia dokumenty pozwalające ustalić tożsamość osoby oraz dokumenty, na podstawie których tożsamości nie można ustalić. Przepisy szczególne dotyczące udostępniania dokumentów, na podstawie których tożsamość może być ustalona, zawarte są w innych aktach ustawodawczych. Prawo określa listę wyjątków, obejmujących sytuacje, w których organy władzy mogą wprowadzić zakaz dostępu do dokumentów, gdy ich udostępnienie zagraża interesowi podlegającemu ochronie. Prawo chroni tajemnicę obrad rządu oraz ciał sprawujących władzę wykonawczą, obrona narodowa, stosunki zewnętrzne, polityka monetarna, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny, procedura prawna, akta osobiste lub dokumenty odnoszące się do życia prywatnego jednostek, dokumenty związane z łamaniem przepisów podatkowych i celnych, a także sprawy objęte tajemnicą państwową.</p> <p>Oprócz wyżej wymienionych regulacji ogólnych, istnieje ustawa z 1978 r. regulująca w sposób szczególny dostęp do komputerowych baz danych oraz korzystanie z tych zasobów. (Loi No. 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique aux fichiers et aux libertés.) Ponadto, ustawa z 1979 r. reguluje dostęp do archiwów) (Loi No. 79-18 du 3 janvier 1979 sur les archives).</p> <p>Obecnie trwa debata nad projektem ustawy o prawach obywateli w stosunkach z administracją publiczną (Projet de Loi relatif aux droits des citoyens dans leur relations avec les administrations). Uchwalenie tego projektu może spowodować modyfikację przepisów ustaw nr 78-17 oraz nr 78-753, nadając obowiązującym regulacjom większą spójność.</p>
Niemcy	<p>Dostęp do dokumentów i informacji nie został uregulowany w sposób generalny. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych prowadzi prace nad projektem Ustawy o wolności informacji (Infor-</p>

mationsfreiheitsgesetz). Zakończenie prac przewidziane jest w 2001 r. Ustawy dotyczące poszczególnych dziedzin regulują dostęp do informacji o różnej specyfice.

< Po prawie sześcioletniej dyskusji parlament krajowy Brandenburgii uchwalił ustawę z 10.03.1998 r. o dostępie do akt i o tajemnicy.

Brandenburska ustawa o dostępie do akt i o tajemnicy stanowi, że w Brandenburgii w zasadzie nie trzeba podawać motywów swojego zainteresowania aktami urzędowymi, to raczej administracja musi w sposób prawny uzasadnić, dlaczego w indywidualnych przypadkach odmawia prawa do wglądu do akt.

Każdy, kto chce uzyskać zgodę na wgląd do akt może powołać się na tę ustawę, również osoby z innych krajów związkowych oraz cudzoziemcy. Aby otrzymać informacje na podstawie tej ustawy, mogą się na nią powołać osoby fizyczne, natomiast urzędy z reguły się na nią nie powołują.

Ustawa otwiera dostęp do wszystkich dokumentów pisemnych, elektronicznych, optycznych, akustycznych lub utrwalonych w inny sposób, jeżeli służą one wyłącznie celom urzędowym lub służbowym (§ 3 ustawy). Do akt można zajrzeć także elektronicznie, jeżeli wnioskodawca wyrazi zgodę. Jest to istotne, ponieważ wiele przemawia za tym, że w miarę postępu komputeryzacji dokumentów służbowych, umiarkowany koszt wglądu do akt będzie możliwy jedynie w przypadku drogi elektronicznej.

Ustawa nie będzie miała zastosowania w bieżącym postępowaniu sądowym, w którym informacje są udostępniane jedynie uczestnikom postępowania, mającym prawny interes we wglądzie w akta. Ustawa nie odnosi się do specyficznych dziedzin, w których dostęp do informacji gwarantuje wszystkim prawo federalne lub krajowe. Prawo prasowe natomiast stosuje się obok ustawy o dostępie. Dziennikarze mogą zatem żądać dostępu do informacji zarówno w oparciu o prawo prasowe (nieodpłatnie), jak też w oparciu o ustawę o dostępie (odpłatnie).

Wniosek o dostęp do akt należy odrzucić, jeżeli jest to sprzeczne z interesem publicznym lub prywatnym. Urząd jest zobowiązany do wydzielenia części akt objętych tajemnicą. Pozostałą część akt udostępnia się. Lista publicznych interesów uniemożliwiających wgląd do akt jest długa. Dotyczy informacji

- których wyjawienie przyniosłoby uszczerbek obronności kraju związkowego, stosunkom pomiędzy Federacją a krajem związkowym, ściganiu lub egzekucji karnej, zwalczaniu zagrożeń lub innym istotnym czynnikom ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego, lub poważnie zagrażałoby bezpieczeństwu publicznemu,

- odnoszących się do obrad lub przygotowywanych prac rządu kraju związkowego,
- pochodzących z urzędów spoza Brandenburgii, jeżeli te nie zgadzają się na wgląd do akt.
- dotyczących postępowania sądowego, karnoprawnego dochodzeniowego, dyscyplinarnego lub postępowania o grzywnach lub służących nadzorowi nad inną placówką.

W niektórych przypadkach za udostępnieniem akt przemawiają silniejsze racje, niż zachowanie niejawnego charakteru dokumentu ze względu na interes publiczny. Sytuacje takie mają miejsce gdy:

- dokumenty, których wniosek dotyczy, dotyczą wewnętrznych aspektów funkcjonowania administracji lokalnej, które nie są publicznie omawiane (np. na posiedzeniach rady gminy),

- odmowa dostępu do akt mogłaby utrudnić urzędowi realizację zamierzeń,

- zgoda na udostępnienie dokumentów zostaje wydana, mimo że dotyczy projektów dokumentów lub ich wersji roboczych,

- odmowa dostępu mogłaby poważnie zaszkodzić prawidłowemu wypełnieniu zadań przez administrację.

Akta, zawierające chronione tajemnicą dane zawodowe oraz urzędowe, jak dane o pacjentach, dane urzędów podatkowych oraz urzędów socjalnych nie są objęte powszechnym prawem do wglądu.

Prywatnymi interesami, które wykluczają prawo do wglądu obejmują: prawo do samookreślenia osoby, której dotyczą informacje zawarte w aktach, prawa autorskie, które mogą zostać naruszone w wyniku wglądu, oraz prawo przedsiębiorcy do zachowania w tajemnicy danych, których nie chce on ujawnić lub których utrzymanie w tajemnicy leży w uzasadnionym interesie przedsiębiorstwa. Wgląd

	do akt można uzyskać, jeżeli zainteresowany wyrazi na to zgodę. >
Grecja	Ustawa nr 1599/1986 w artykułach 16 i 17 reguluje dostęp obywateli do dokumentów. Artykuł 16 ustala generalne prawo dostępu do dokumentów wytworzonych przez władze publiczne, z wyjątkiem dokumentów odnoszących się do życia prywatnego osób trzecich. Ten sam artykuł zawiera kilka wyjątków od tego prawa. Organ władzy może odmówić dostępu do dokumentów w przypadkach, gdyby prowadziło to do naruszenia określonych dóbr (np. tajności narad rządowych, tajemnicy wojskowej oraz polityki zagranicznej, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa publicznego, itp.) lub gdyby zakłócało postępowanie sądowe, policyjne lub wojskowe. Władze nie mogą zakazać dostępu do dokumentów ze względu na tajemnicę życia prywatnego, tajemnicę lekarską, tajemnicę przemysłową lub handlową, jeśli dany dokument dotyczy wyłącznie osoby starającej się o jego udostępnienie. Prezydent i członek rządu mogą łącznie podjąć decyzję o ustanowieniu innych wyjątków.
Irlandia	The Freedom of Information Act of 1997 ustala powszechne prawo dostępu do wszelkich utrwalonych danych (zapisów), będących w posiadaniu ciała publicznego (od momentu wejścia w życie zakres ustawy został rozszerzony również na inne ciała, takie jak władze terenowe oraz komisje ds. zdrowia (<i>the Health Boards</i>)); Oczekuje się rozszerzenia tej listy. Ustawa wymienia również wyjątki od prawa powszechnego dostępu, jednak większość z nich nie ma charakteru bezwzględnego. W większości przypadków, informacja może zostać wstrzymana tylko wówczas, gdy można wykazać, że w wyniku jej ujawnienia wyrządzi konkretną krzywdę lub szkodę określonym interesom. Ponadto w większości przypadków, w których dane nie zostały ujawnione podlega badaniu, które ma odpowiedzieć na pytanie, czy ujawnienie danej informacji byłoby zgodne z interesem publicznym. Utrwalone dane, których jawność podlega wyłączeniu dotyczą przede wszystkim: obrad rządu; obrad organów publicznych; spraw dochodzeniowych; negocjacji; ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego; obronności; bezpieczeństwa państwa; stosunków zewnętrznych państwa; informacji poufnych oraz chronionych informacji gospodarczych; informacji osobistych; interesu ekonomicznego państwa.
Włochy	Ustawa nr 241 z 07.08.1990 r. o dostępie do dokumentów administracyjnych daje prawo dostępu do dokumentów wszystkim osobom mającym uprawnione powody, by ubiegać się o dostęp do tych dokumentów. Każde podanie winno określać motywy. Prawo dostępu nie ma zastosowania do dokumentów zawierających tajemnice państwową określoną przez prawo (np. tajemnicę wojskową, przemysłową i handlową). Władze mogą nie udostępnić dokumentów, jeśli dostęp do nich będzie możliwy po upływie określonego czasu. Władze mogą odroczyć dostęp do dokumentów gdyby ich ujawnienie miało negatywnie wpłynąć na działanie administracji. W zasadzie nie udostępnia się pewnych kategorii dokumentów, takich jak dokumenty przygotowawcze o charakterze legislacyjnym lub dokumenty dotyczące planowania i programowania. Listę wyjątków zawiera Rozporządzenie rządu. Odmowa udostępnienia dokumentów może mieć miejsce tylko wtedy, gdyby ich ujawnienie przyniosło konkretną szkodę tym, których interes jest chroniony. Każda decyzja odmowna ma charakter fakultatywny, jej podjęcie wymaga zbadania, jak udostępnienie dokumentów mogłoby zaszkodzić interesom chronionym. Ustawa nr 142 z 08.06.1990 odnosi się do lokalnych organów administracji.
Luksemburg	Nie istnieje generalne prawo dostępu do dokumentów. Jednakże niektóre zasady zawarte są w ustawie z 01.12.1978 r. o postępowaniu administracyjnym . W ramach reformy administracyjnej podjętej przez rząd w 1996 r., podjęto decyzję o nowych działaniach, które zostaną podjęte w 1999 r. dla poprawy dostępu obywateli do dokumentów oficjalnych. Większość tych posunięć nie ma charakteru ustawodawczego. Przewidziano opracowanie projektu Karty "użytkowników" zawierającej zasady mające zastosowanie w służbie publicznej, w tym zasadę przejrzystości i dostępności.
Holandia	Ustawa z 31.10.1991 r. o publicznym dostępie do informacji rządowej (Wet Openbaarheid van Bestuur) zobowiązuje władze administracyjne do aktywnego rozpowszechniania informacji rządowej oraz dostarczania informacji na żądanie. Istnieją jednak wyjątki od obowiązującej zasady ograniczającej dostęp. Warunek wprowadzający zakaz udostępnienia informacji sformułowano następująco: "Informacji nie udostępnia się, jeżeli..." W większości przypadków, dokumenty udostępnia się tylko wtedy, gdy korzyść związana z faktem ich udostępnienia jest nie większa niż korzyść wynikająca z faktu odmowy dostępu do tego dokumentu ze względu na interes podlegający ochronie. Testu równoważności nie stosuje się w trzech rodzajach przypadków. W jednym z nich decyduje typ informacji (dane o firmach lub procesach wytwórczych złożone jako poufne przez osoby fizyczne lub prawne); W

	<p>dwóch pozostałych decydującą okolicznością jest wyrządzenie szkody konkretnym interesom (zagrożenie jedności Korony lub bezpieczeństwa państwa). Dokumenty sporządzone w celach konsultacji wewnętrznej (zawierające opinie personalne lub opinie o działaniach politycznych) mogą być udostępnione jedynie w interesie efektywnej i demokratycznej administracji, oraz w formie, która unieemożliwia dotarcie do konkretnej osoby. Z wyjątkiem przypadków, w których szczególne okoliczności wskazują na konieczność zachowania tajemnicy, dokumenty starsze niż 30-letnie są powszechnie dostępne.</p> <p>Po przeprowadzeniu konsultacji dla uzyskania oceny Ustawy rząd holenderski uznał, że jej treść nie musi być zmieniona, natomiast technika stosowania niektórych jej przepisów wymaga poprawek. W związku z tym Minister van Boxtel zawarł w swym piśmie z 20 kwietnia 2000 r. wezwanie do zmiany polityki w zakresie dostępu do dokumentów, postulat wprowadzenia bezpłatnego dostępu do podstawowych informacji prawnych, oraz stwierdzenie, że prawo dostępu do dokumentów zakłada, że obywatele rozumieją i potrafią korzystać z informacji pochodzącej od administracji.</p>
Portugalia	<p>Konstytucja Portugalii ustanawia generalnie prawo dostępu do informacji (art. 37), oraz dostępu do baz danych i akt administracyjnych, z uwzględnieniem przepisów dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, postępowania śledczego oraz ochrony życia prywatnego. Artykuł 35 Konstytucji odnosi się do komputerowych baz danych oraz ich dostępności.</p> <p>Ustawa nr 65/93 z 26 sierpnia 1993 r. (zmodyfikowana przez ustawę nr 8/95 z 29 marca 1995 r.) reguluje dostęp do dokumentów administracyjnych (sporządzonych lub przechowywanych przez organy administracji). Ustawa rozróżnia dokumenty udostępniane tylko samym zainteresowanym lub osobom trzecim, które składają wniosek o dostęp do dokumentu kierując się swoim własnym interesem, którego charakter jest zgodny z prawem), oraz dokumenty nie pozwalające ustalić tożsamości (udostępnia się je wszystkim zainteresowanym). Ustawa określa rodzaje dokumentów, w przypadku których obowiązuje zakaz lub ograniczenie dostępu: dokumenty objęte tajemnicą sądową; dokumenty o treści, której ujawnienie może zagrozić bezpieczeństwu narodowemu lub integralności państwa; dokumenty znajdujące się w fazie przygotowawczej (po zapadnięciu decyzji stają się one dostępne); dokumenty, których ujawnienie może naruszyć tajemnicę handlową lub przemysłową, lub zakłócić stosunki panujące w firmach.</p>
Hiszpania	<p>Konstytucji Hiszpanii stanowi w Art. 105, Akapit b), że dostęp do rejestrów administracyjnych oraz dokumentów jest regulowany prawem.</p>
Szwecja	<p>Konstytucja Szwecji ustanawia w Rozdziale 2 (Akt o Formie Rządu), w Art. 1 (Podstawowe Prawa i Wolności) zasadę wolnego dostępu do informacji, oraz określa, kiedy podlega ona ograniczenia. Ten sam artykuł powołuje się na Ustawę o wolności druku z roku 1766 (zmodyfikowanej w 1994 r.), której przepisy dotyczą m.in. dostępu do dokumentów publicznych. Ustawa ta daje wszystkim obywatelom Szwecji prawo dostępu do dokumentów oficjalnych. Są to dokumenty nadesłane do tych organów, dokumenty przygotowane przez te organy, lub dokumenty zaprojektowane w tych organach. Dokument normalnie staje się dokumentem oficjalnym, gdy forma dokumentu będzie zbliżona do ostatecznej, lub gdy organ władzy publicznej wyśle dokument. Dokumenty wewnętrzne, a także wstępne szkice lub projekty zostają uznane za dokumenty oficjalne w momencie wydania zgody na włączenie dokumentów do akt lub na ich rejestrację. Ustawa wylicza również rodzaje dokumentów, których nie są dokumentami oficjalnymi. Wyjątki od zasady swobody dostępu podane są w artykule 2 Ustawy, który stwierdza, że władze mogą odmówić dostępu do dokumentów oficjalnych tylko wtedy, gdy jest to konieczne ze względu na ochronę szczególnego rodzaju interesów (bezpieczeństwa państwa, stosunków państwa z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi; polityki monetarnej, nadzoru ze strony organów władzy publicznej; prewencji kryminalnej i ścigania; interesów gospodarczych sektora publicznego; ochrony życia prywatnego; ochrony zagrożonych gatunków zwierząt i roślin). Dokumenty tajne wymienia Ustawa o tajemnicy, jednak przy rozpatrywaniu wniosków o udostępnienie informacji objętych tajemnicą nie udziela się automatycznie odpowiedzi odmownej. Omawianych zagadnień dotyczy również Ustawa o wolności słowa. < Ten akt konstytucyjny (prawo fundamentalne), wszedł w życie w 1992 r. Stanowi on uzupełnienie Ustawy o wolności druku. Chroni wolność słowa w radiu, telewizji, filmie, w wideogramach, w zapisie dźwiękowym oraz w innych mediach.></p>
Zjedno-	<p>Praktykę reguluje Kodeks praktyki udostępniania informacji rządowej z 1994 r., nie będący</p>

czone Króle- stwo	ustawą. Przedmiotem regulacji w nim zawartych jest dostęp do informacji, nie zaś do dokumentów. Kodeks określa liczne wyjątki. Od czasu opublikowanej przez rząd Białej Księgi w roku 1997 r. trwają prace nad Projektem ustawy o wolności informacji (<i>Freedom of Information Bill</i>) regulującym dostęp do informacji i dokumentów. Projekt ten został przedłożony Izbie Lordów do drugiego czytania dnia 20 kwietnia 2000 r. W swej obecnej formie projekt zawiera generalne prawo dostępu do dokumentów i informacji będących w posiadaniu władz publicznych. Zawiera on jednak bardzo wiele wyjątków, co sprawia, że jest on szeroko krytykowany.
----------------------------------	--

Tłumaczyła: *Izabela Budzyńska (BSE)*